

Nieuwe uitgaven

The Low Countries. Arts and Society in Flanders and the Netherlands. A Yearbook 1994-95, Rekkem, Stichting Ons Erfdeel, 1994; 320 blz., 1500 frank.

De Vlaams-Nederlandse „Stichting Ons Erfdeel” heeft, met de steun van het Nederlandse en Vlaamse Ministerie van Cultuur, een tweede jaarboek onder de titel *The Low Countries* uitgegeven. De Stichting wil hiermee aan de Engelstalige wereld de cultuur en de samenleving van het Nederlandse taalgebied leren kennen. Dat dit geen overbodige luxe is, kan men afleiden uit de lacuneuze informatie, clichés, vooroordelen of gewoon fouten die men nog geregeld in Engelstalige periodieken en andere publikaties kan lezen betreffende de Lage Landen (om maar te zwijgen over de Vlaamse Beweging). In dit met schitterende kleurenreproducties geardeerde en prachtig uitgegeven werk, passeert een kaleidoscoop van onderwerpen betreffende literatuur, geschiedenis, beeldende en toegepaste kunsten, toneel, film en ook maatschappelijke vraagstukken de revue, geschreven door een of zelfs dé deskundige terzake. Sommige thema’s raken ook het interesseveld van Wetenschappelijke Tijdingen. Zo geeft Geert Van Istendael in het openingsartikel (blz. 10-17) een uitstekend overzicht van de geschiedenis van de taaltoestanden (en architectonische miserie) in Brussel tijdens de negentiende en twintigste eeuw. De beperkte omvang verklaart meer dan waarschijnlijk de soms wel wat vereenvoudigde manier van voorstellen. Zo wijst de auteur het mislukken van de ver nederlandse tijdens de zogenaamde „Hollandse Tijd” enkel aan een diepgeworteld misprijzen bij de bevolking voor het Nederlands, zonder het belang te vermelden dat de dominerende, in Vlaanderen Franstalig geworden, burgerlijke klasse bij een status-quo had en zonder te wijzen op de verbinding protestantisme — „Hollands” die toen gelegd werd. Liz Anderson peilt in haar bijdrage (blz. 303-305) naar de graad van openheid van geest in Vlaanderen voor nieuwe (kunst-)stromingen. Ze beschrijft eerst hoe het Vlaamsnationalisme, dat in het buitenland vaak als een uitsluitend extreem-rechtse beweging voorgesteld wordt, ontstaan is ten gevolge van de onderdrukking van de in meerderheid Nederlandssprekende bevolking door een Franstalige elite, en aldus voor een nu nog bestaande beschermende taalreflex heeft geleid bij Vlamingen doorheen heel het politieke spectrum. Dit heeft volgens haar echter niet geleid tot een kwezelachtige, parochiale mentaliteit: kunstenaars uit Vlaanderen hebben immers vanaf de jaren zestig voor de beeldende kunsten — en later bijvoorbeeld voor dans — een voortrekkersrol gespeeld in de artistieke vernieuwing op wereldvlak.

Interessant zijn verder o.m. het geschiedkundig overzicht door Els De Bens van de pers in Vlaanderen (blz. 229-235), het artikel van de hand van Walter Prevenier over het Nederlands in de Verenigde Staten (blz. 271-272), dat als moedertaal door 143.000 mensen gesproken wordt en dat op academisch vlak op een groeiende belangstelling kan rekenen. Vervolgens de korte beschrijving van de Friese Beweging in Kees Middelhof's voorstelling van Friesland (blz. 305-306) en de stand van zaken betreffende het Nederlands binnen de instellingen van de Europese Unie door Filip Matthijs (blz. 287-288). In de bijdrage van Frits Van Oostrom (blz. 70-80) wordt beschreven hoe de Middelnederlandse literatuur in de negentiende eeuw gebruikt werd voor de legitimatie van een aparte Nederlandse nationale identiteit, waarbij soms een anachronistische voorstelling van zaken niet geschuwd werd.

Het boek wordt afgesloten met een alfabetisch op auteur gerangschikte lijst van werken die in 1993 uit het Nederlands in het Engels werden vertaald: zou het niet interessanter zijn geweest om hierin alle in het Engels uitgegeven werken betreffende de Lage Landen op te nemen? Zou het tevens niet aangewezen kunnen zijn bij de Engelse vertaling van gedichten en prozastukken ook het Nederlandse origineel te plaatsen?

De hoofddruk is evenwel zeer positief. Dit jaarboek kan gelden als een belangrijk visitekaartje van het Nederlandse taalgebied, waardoor bij de Angelsaksische (en uiteraard ook anderstalige) intelligentsia een beter inzicht in de geschiedenis van de Vlaamse Beweging kan groeien.

LUC BOEVA